

SAUNAHUOLTO – KIUASKIVET JA VASTUKSET

Käytössä saunan kiukaan kiuaskivien lämpökapasiteetti ja lämmönjohtokyky heikkenevät ja kivet rapautuvat. Kiuaskivien kuntoa tarkastellessa pintakivien näennäisesti hyvä kunto ei kerro koko totuutta. Purkamalla kiukaasta muutaman kerroksen päällimmäisiä kiviä pois, paljastuu kivien todellinen kunto.

Kiuaskivet rapautuvat ensimmäiseksi kiukaan kuumimmasta kohdasta, suunnilleen kivimassan keskipisteestä. Mikäli saunoessa käytetään runsaasti löylyvettä, erityisesti kylmää, murenevat myös pintakivet. Kiuaskivien rapautuminen aiheuttaa kiuaskivien pintatason laskua ja kiukaan ilmankierron tukkeutumista, koska kiuaskivet asettuvat tiiviimmin toisiaan vasten.

Mikäli kiuaskivien pintataso selvästi laskee, tulee kivien kunto tarkastaa purkamalla kivitilasta useampi kerros kiviä pois. Mikäli vanhat kiuaskivet ovat tarkasteltaessa selvästi rakenteeltaan ehjiä, painavia ja puhtaita, voidaan niitä edelleen käyttää. Kevyet, likaiset, helposti murenevat tai jo murentuneet kiuaskivet tulee uusia. Kiuaskivet tulee latoa kivitilaan ilmastavasti ja niitä tulee olla riittävä määrä, jotta kiukaan kivitila täyttyy ja vastukset peittyvät kivien alle.

Saunahuolto on tärkeää tehdä säännöllisesti. **Vähintään vuosittaisen huoltotarkastuksen yhteydessä** suosittelemme, että kiukaan kiuaskivet puretaan pois, kiuas puhdistetaan imuroidulla kiviä pois ja kiven muruista sekä tarkastetut vanhat ja/tai uudet kiuaskivet ladotaan ilmastavasti yksitellen takaisin kiukaan kivitilaan. Huolellisella ladonnalla kiukaan ilmankierto toimii optimaalisesti eikä kiuas ylikuumene. Mikäli yksityiskäytössä saunaa käytetään 1-2 kertaa viikossa, tulisi kaikki kiuaskivet uusia noin vuoden välein.

”YLEISIN SYY VASTUSTEN RIKKOUTUMISELLE ON LIIAN HARVOIN VAIHDETUT KIUASKIVET”

Koska kiuaskivien lämmönvaihtelun seurauksena kivet hakevat paikkaansa ja kivimassa painuu alas, voi kiukaan vastuksille aiheutua vahinkoa. Mikäli kiuaskivet pääsevät huonoon kuntoon ja kivimassa painuu runsaasti kasaan, voivat kiukaan vastukset vääntyvät, murtua tai mennä poikki. Vastuksen sisällä ohut kuumalanka ei kestä voimakasta vääntymistä tai taipuilla.

Mikäli kiukaan vastus on selvästi vääntynyt, voi sen sisällä oleva ohut vastuslanka olla jo poikki tai poikkeamassa, vaikka ulkopuolisesti tarkasteltuna vastus näyttäisikin täysin ehjältä. Vastusten vääntymisen lisäksi myös ylikuumeneminen rikkoo vastuksia. Liian kuuma kiuas kuluttaa ja hapertaa vastuksen ulkovaipan pinnan, ja vastus murtuu tai menee poikki. Kiukaan vastukset eivät kestä kiukaan ylikuumenemisestä. Erityisen tärkeää on lisäksi tarkastaa, etteivät vastukset ole kosketuksissa toisiinsa. Tämä on nopein tapa rikkoa vastukset.

Kiukaan nopea tehon lasku on usein merkki rikkoutuneista vastuksista. Tällöin vastusten kunto on syytä pikaisesti tutkia. Kotikonstein yksinkertainen tapa on ottaa muutama kerros kiviä kiukaan pinnalta pois, jotta vastuksien kärki paljastuu, ja laittaa kiuas hetkeksi päälle ja pois. Vastuksista on nopeasti havaittavissa kuumenevatko ne. Kuumien vastusten kanssa tulee noudattaa erityistä varovaisuutta. Muistathan, että kiuasta ei tule koskaan käyttää ilman kiuaskiviä. Kiuaskivien vaihdon yhteydessä voi kirkkaan valon avulla tutkia näkykö vastusten pinnassa pieniä murtumia. Murtumat ovat merkki siitä, että on vastusten vaihdon aika.

Tehon lisääminen huonosti kuumenevaan kiukaaseen ei ole suositeltavaa ja voi johtaa jäljellä olevien toimintakuntoisten vastusten nopeaan rikkoutumiseen. Tehon lisääminen yhdistettynä rapautuneisiin kiuaskiviin voi aiheuttaa kiukaan ylikuumenemista. Ylikuumenunut kiuas voi aiheuttaa jopa tulipalovaaran. Suosittelemme uusimaan kaikki vastukset täytenä sarjana samalla kertaa. Mikäli uusitaan vain osa vastuksista ei kulu kauaa, ennen kuin järjestyksessä seuraava vastus rikkoutuu. Uusimalla kaikki vastukset kerralla säästät aikaa, vaivaa ja rahaa.

SAUNAHUOLTO – SÄÄSTÄ ENERGIAA JA LISÄÄ TURVALLISUUTTA

Kiuaskivien vaihto kannattaa. Kiuashuolto uusilla ja oikeaoppisesti käsin ladotuilla laadukkailla kivillä takaa, että kiuas toimii energiatehokkaasti, on turvallinen käyttää ja jaksaa höyrystää vettä pidemmässäkin saunavuorossa. Kun kiuashuolto tehdään oikein, kiukaan ilmankierto toimii optimaalisesti eikä kiuas ylikuumene kovassakaan käytössä. Kiukaan ja vastusten elinkaari pitenee. Toimivan ilmankierron lisäksi

säännöllisesti huollettu kiuas kuumenee nopeammin ja pysyy kuumana pidempään, koska uudet kiuaskivet johtavat, varaavat ja luovuttavat tehokkaammin lämpöenergiaa. Verrattuna vanhoihin kiviin, uusilla kiuaskivillä on merkittävästi suurempi lämpökapasiteetti ja parempi lämmönjohtokyky.

Kiuaskivien ominaisuudet heikkenevät käytössä, koska kivet yksinkertaisesti kuluvat. Vanhoilla ja kuluneilla kiuaskivillä kiuas on huomattavasti useammin täydellä teholla toimivassa esilämmitystilassa, eikä saavuta energiatehokkaampaa ylläpitolämmitystilaa. Siksi on tärkeää tehdä kiuashuolto säännöllisesti ja riittävän usein. Uusilla kiuaskivillä lämmitys aika on lyhyempi ja yleensä voidaan sauna pienemmällä lämpöasetuksella energiaa säästää, edelleen nauttien riittoaista ja runsaista löylyistä. Uusien kiuaskivien vaihdon myötä asiakkaat usein ihmettelevätkin voimakkaita löylyjä. Kun kiuashuolto on tehty, on kiukaan termostaatin asetus syytä tarkastaa ja tarpeen mukaan säätää hieman pienemmälle.

”SAUNAN KIUAS ON TEHOLTAAN KODIN SUURIN SÄHKÖLAITE”

Kiuaskivien lisäksi kiukaan jokaisen vastuksen kunnolla on suuri merkitys kiukaan turvallisuudelle ja energiatehokkuudelle toiminnalle. Rikkoutuneella vastuksella kiuas lämpenee huonosti, jäljellä olevien vastusten lämmittäen vain osan kivimassasta. Vajailla vastuksilla kiuas hukkaa energiaa korvatakseen rikkoutuneen vastuksen lämmitystehon, eikä sauna mahdollisesti lämpene lainkaan säädettyyn tasoon.

SaunaMax tarkastaa saunahuollon yhteydessä kiukaan vastusten toimintakunnon. Vain huollettu kiuas toimii energiatehokkaasti ja on turvallinen käyttää. SaunaMaxilta kiuaskivien vaihto ja vastusten tarkastus sujuvaa vankalla ammattitaidolla tuhansien saunojen kokemuksella. SaunaMax suosittelee kaikkiin saunoihin säännöllistä perushuoltoa, vähintään kerran vuodessa.

SAUNAHUOLTO – KIUKAAN TAKUU

Kotikäytössä, noin 1-2 viikottaisella saunomiskerralla, kiuaskivet tulisi vaihtaa kerran vuodessa. Tämä on asia, joka monelta unohtuu ja jää tekemättä. Kiuasvalmistajat määrittelevät takuuehdoissa kiuaskivien vaihtoväliksi lähes poikkeuksetta yhden (1) vuoden ajanjakson tai, että kiuaskivet tulisi vähintään kerran vuodessa purkaa pois, tarkastaa ja uusia huonokuntoiset kivet, ja lopuksi latoa huolellisesti takaisin kiukaaseen.

”UUDEN KIUKAAN TAKUU RAUKEAA, MIKÄLI KIUSKIVIÄ EI VAIHDETA VÄHINTÄÄN KERRAN VUODESSA.”

Kiuaskivien purku, tarkistus ja ladonta kuitenkin usein unohtuvat ja kiukaan takuu raukeaa. Ensimmäisinä käyttövuosina kiuas toimii riittävän hyvin ja löylyjen laadun hidaskasvanut energiankulutus jäävät huoltamattomasta kiukaasta aluksi helposti huomaamatta.

Muutaman vuoden kuluttua huoltamattoman kiukaan ongelmat korostuvat, energiankulutus kasvaa ja ennen pitkää kiukaan vastukset tai koko kiuas rikkoutuvat. Kun näin käy, otetaan yhteyttä kiukaan jälleenmyyjään tai kiuasvalmistajaan ja reklamoidaan asiasta. Tässä kohtaa jälleenmyyjä tai maahantuoja tiedustelee asiakkaalta kiukaan huolloista ja huoltodokumenteista. Reklamaation menestys on huoltojen puuttuessa sattuman kauppaa. Me SaunaMaxilla suosittelemme yksinkertaisempaa tapaa – huolla kiuas kerran vuodessa ja säilytä dokumentit.

SAUNAHUOLTO – LAUTEIDEN KÄYTTÖIKÄ

SaunaMax laudehuollon yhteydessä saunan laudepuut hiotaan koneellisesti hyväksi havaitulla paperikarkeudella ja hiontatekniikalla. Laudepuun pinnasta tulee jälleen miellyttävän tasainen ja puun huokosiin kertynyt pinttynyt lika sekä epäpuhtaudet saadaan tehokkaasti poistettua. Ammattilaisen suorittama koneellinen hionta kuluttaa puuta vain vähän ja on turvallista tehdä arvokkaimmillekin puulaaduille. Hionnan jälkeen puun syyt ovat auki ja nyt laudepuille levitetään puuta suojaava ei-allergisoiva parafiiniöljy. Parafiiniöljykäsittely sulkee puun huokokset muodostaen likaa ja kosteutta hylkivän pinnan sekä ennaltaehkäisee puun kuivumista.

Käsittely hoitaa ja suojaa laudepuut lämmönvaihtelulta, kuumuudelta, kuivumiselta, halkeilulta ja helpottaa lauteiden pesua. Käsittelyn jälkeen jo miedoilla pesuaineilla lauteiden pinta saadaan puhtaaksi. On hyvä huomioida, että parafiiniöljykäsittely ei kuumenna lauteiden pintaa. Lauteiden koneellisen hionnan ja parafiiniöljykäsittelyn jälkeen saunan lauteet ovat esteettisesti ja mekaanisesti kestävä. Parafiiniöljykäsittelyllä voidaan jopa tuplata lauteiden käyttöikä, mikäli käsittely aloitetaan uudesta.

SAUNAHUOLTO – PUUOSIEN KIINNITYKSET

Saunatilän puuosien kiinnitykset löystyvät normaalin käytön ja ympäristön lämmönvaihtelun seurauksena. SaunaMax saunahuollon yhteydessä tarkastamme huolellisesti saunatilän puuosien kiinnitykset ja kiristämme löystyneet puuosat. Käytämme kaikissa huolto- ja remonttikohteissa puuosien kiinnityksiin ruostumattomasta teräksestä valmistettuja laadukkaita ruuveja. RST-ruuveilla varmistutaan puuosien asianmukaisesta ja turvallisesta kiinnityksestä.

”KODIN SAUNA-, KYLPYHUONE- JA WC-TILOISSA SATTUU VUOSITTAIN YLI 20 000 TAPATURMAA”

Saunassa irtonainen laude tai notkuva nousujakkara voivat aiheuttaa onnettomuusvaaran. Mikäli saunatilassa esimerkiksi nousujakkara tai suojakaide ovat huonossa kunnossa, ei kotivakuutus välttämättä korvaa niistä aiheutunutta vahinkoa. Vakuutuslainsäädännön nojalla vakuutusyhtiön vastuuta korvata tapaturmainen vahinko voidaan alentaa, mikäli vakuutus tapahtuma on aiheutunut (törkeästä) huolimattomuudesta. Hajoamispaikassa notkuva nousujakkara tai irrallaan roikkuva kiukaan suojakaide voidaan tulkita törkeäksi huolimattomuudeksi ja vahingon tapahtuneen henkilön omasta myötävaikutuksesta.

SAUNAHUOLTO – PARAFIINIÖLJY SUOJAA PUUSIA

Parafiiniöljyä käytetään saunan laudepuiden suojaamisen lisäksi muun muassa eläinten ummetuksen hoitoon, eli tuotetta on turvallista nauttia jopa suun kautta. Me SaunaMaxilla keskitymme saunan laudepuiden suojaamiseen ja suosittelemme parafiiniöljyä kaikkiin saunoihin, poislukien maalatut puupinnat.

Lauteiden koneellisen hionnan jälkeen laudepuun huokokset ovat auki. Parafiiniöljykäsittely sulkee huokokset kyllästyen puun pinnan. Parafiiniöljy estää likaa, rasvaa ja epäpuhtauksia tarttumasta puun pintaan. Parafiiniöljy suojaa puun kuumuudelta, kuivumiselta ja lämmönvaihtelulta sekä vähentää veden imeytymistä puuhun. Hiotun ja parafiiniöljykäsittelyn puun pinnalla vesi helmeilee, eikä ei imeydy puun sisään. Parafiiniöljykäsittelty laudepuu on helppo pitää puhtaana. Lauteiden pesu on vaivatonta ja nopeaa, ja voidaan tehdä käyttäen mietoja pesuaineita.

SaunaMaxilla suosittelemme laudepuiden parafiiniöljykäsittelyn aloittamista heti uudesta. Saunaremontin jäljiltä tuore uusi puu pitää sisällään kosteutta, mutta puun oma kosteus haihtuu nopeasti pois saunan kuumuudessa. Puun kuivuminen ja suuret lämpötilavaihtelut aiheuttavat laudepuille ominaista halkeilua. Valitettavan usein näemme melko uusiakin saunoja, joissa suurin osa laudepuista on lyhyessä ajassa päässyt niin syville halkeamille, että lauteiden hionta- ja hoitokäsittelyllä vahinkoa ei enää saa korjattua. Suojaavalla parafiiniöljykäsittelyllä olisi laudepuiden ennenaikaiselta halkeilulta vältytty.

Mikäli sauna on normaalissa kotikäytössä ja saunotaan 1-2 kertaa viikossa, parafiiniöljykäsittely on hyvä suorittaa noin 1-3 kertaa vuodessa. Käsittelyn voi tehdä myös itse. Aine on täysin myrkytön ja turvallinen iholle. Ennen käsittelyä lauteet tulee hioa kauttaaltaan, jotta puun syyt saadaan auki ja parafiiniöljy imeytymään puun sisään. Mikäli laudepuun pintaa ei hiota ”auki” ennen käsittelyä, voivat lauteet jäädä liukkaiksi eikä käsittelystä ole hyötyä, koska parafiiniöljy ei pääse imeytymään puun sisään. On hyvä huomioida, että mikäli parafiiniöljy imeytyy puun hiotun puun sisään nopeasti ensimmäisellä käsittelykerralla, voidaan käsittely hyvä uusiksi heti, jotta puu saa riittävän suojauksen. Imeytymätön ylimääräinen parafiiniöljy pyyhitään käsittelyn lopuksi pois nukkaamattomalla kankaalla.

Vanhat saunan lauteet saavat parafiiniöljykäsittelyssä lähes uudenveroisen ilmeen. Käsittely tummentaa ja syventää puun sävyä asteen verran. Käsittelyn jälkeen sauna näyttää siistiltä ja tyylikkään viimeistellyltä. Vinkkinä mainittakoon, että SaunaMaxin edullista laudehuoltoa on hyvä kokeilla ennen saunan remontointia. Monelta asiakkaaltamme on siirtynyt suunnitelmissa ollut saunaremontti jopa vuosilla eteenpäin. Aina ei kannata ostaa uutta, jos vanhastakin saa hyvän. Sama pätee myös kiukaisiin.